

GIÁ CẢ HÀNG HÓA DỄ BIẾN ĐỘNG LÀM GIẢM TĂNG TRƯỞNG VÀ KHUẾCH ĐẠI SỰ DAO ĐỘNG CỦA LẠM PHÁT

Giá lương thực và năng lượng đã tăng lên gần mức cao lịch sử trong những năm gần đây trong bối cảnh đại dịch và chiến tranh ở Ukraine, khiến nguồn cung bị gián đoạn nghiêm trọng. Điều này đi kèm với sự gia tăng mạnh sự biến động của giá cả hàng hóa. Đáng lo ngại là, sự lên xuống thất thường của giá cả hàng hóa có thể sẽ đặt ra những thách thức kinh tế trong những năm tới. Cụ thể, chúng tôi xem xét tăng trưởng kinh tế và lạm phát bị ảnh hưởng như thế nào bởi sự biến động của các điều kiện thương mại hàng hóa, như sự thay đổi về giá mà một quốc gia phải trả cho hàng hóa nhập khẩu và giá mà quốc gia đó nhận được khi xuất khẩu hàng hóa.

Sự dao động giá cả hàng hóa như vậy có thể ảnh hưởng đến tăng trưởng kinh tế dài hạn, đặc biệt là đối với các nhà xuất khẩu hàng hóa. Ví dụ, sự biến động cao hơn về giá cả hàng hóa có thể gây ra sự biến động lớn hơn trong tài chính của chính phủ ở các nước xuất khẩu hàng hóa và do đó dẫn đến đầu tư công ngừng hoạt động. Đổi lại, điều này sẽ ảnh hưởng đến đầu tư vốn vật chất và con người.

Hơn nữa, sự biến động của giá cả hàng hóa dường như cũng làm tăng sự biến động của lạm phát trong nước về mặt trung hạn. Ví dụ, điều này có thể xảy ra khi sự biến động lớn hơn trong giá hàng hóa nhập khẩu chuyển sang giá trong nước và do đó dẫn đến lạm phát tiêu dùng biến động theo hướng tăng lên.

Những thách thức từ sự biến động

giá cả hàng hóa tăng cao xuất hiện trên các vấn đề gây ra bởi sự gia tăng mức giá. Giá hàng hóa lương thực thế giới đã tăng gần 40% trong hai năm ngay trước khi Nga xâm lược Ukraine, và chiến tranh đã đẩy giá thậm chí còn cao hơn. Giá lúa mì đã tăng 38% vào tháng 3 năm 2022 so với một tháng trước đó. Giá năng lượng tăng mạnh, với giá khí đốt tự nhiên ở châu Âu tăng gấp ba lần. Giá năng lượng cao cũng kéo theo giá phân bón thường được sử dụng cho sản xuất lương thực tăng cao kỷ lục.

Mặc dù giá lương thực và năng lượng quốc tế đã giảm kể từ mức cao nhất gần đây, nhưng chúng vẫn còn ở mức cao. Hơn nữa, sự gia tăng đó đã góp phần làm tăng giá tiêu dùng và dẫn đến khó khăn kinh tế trên toàn cầu. Hàng triệu người, đặc biệt là ở các nước nghèo hơn, đang bị đẩy vào tình trạng mất an ninh lương thực. Chương trình lương thực thế giới ước tính rằng 345 triệu người ở gần 80 quốc gia sẽ phải đối mặt với tình trạng mất an ninh lương thực trầm trọng trong năm nay, cao hơn gấp đôi so với năm 2020.

Giữa những thách thức này, các nhà hoạch định chính sách phải luôn cảnh giác.

Đầu tiên và quan trọng nhất là giải quyết lạm phát phải là mối quan tâm chính. Điều đó có nghĩa là chính sách tiền tệ phải tiếp tục tập trung vào việc giảm lạm phát. Chính sách tài khóa nên hướng tới mục tiêu thắt chặt dần dần và ổn định, từ đó giảm áp lực lên chính sách

tiền tệ trong việc chống lạm phát cao, đồng thời hỗ trợ những đối tượng dễ bị tổn thương nhất. Do đó, các chính sách tốn kém trên diện rộng để giảm thiểu tác động của giá cả hàng hóa cao hơn, bao gồm các biện pháp như trợ giá để hạn chế tác động truyền dẫn đến giá trong nước, cần phải được dỡ bỏ và thay thế bằng các biện pháp có mục tiêu để hỗ trợ các hộ gia đình dễ bị tổn thương.

Những hành động như vậy sẽ giúp tránh những biến dạng có thể ngăn cản hoặc trì hoãn việc điều chỉnh giá năng lượng cao hơn. Ngoài ra, cần duy trì các khuyến khích phát triển các nguồn năng lượng xanh thay thế và hỗ trợ tính bền vững tài chính. Điều này cũng sẽ có tác động tích cực tới phân phối, vì trợ cấp năng lượng có xu hướng cũng mang lại lợi ích cho các hộ gia đình giàu có hơn.

Để giảm thiểu tác động bất lợi lâu dài của biến động giá cả hàng hóa, điều quan trọng là phải đảm bảo các thể chế tài khóa vĩ mô mạnh có thể làm giảm biến động giá cả hàng hóa.

Và các hành động trong nước không được đơn độc. Các nỗ lực đa phương là rất cần thiết để đạt được các mục tiêu chung nhằm giải quyết tình trạng mất an ninh lương thực và năng lượng. Điều quan trọng là duy trì thương mại mở trong thực phẩm. Hơn nữa, dòng chảy thương mại tự do đối với kim loại và khoáng sản đầu vào là rất quan trọng đối với quá trình chuyển đổi xanh, từ đó sẽ hỗ trợ tới an ninh năng lượng./.

*Adil Mohommad, Mehdi Raissi, Kyuho Lee
và Chanpheng Fizzarotti*

(Các chuyên gia của Quỹ tiền tệ quốc tế.

N. M. Tú lược dịch từ IMF blog)